

the expressiveness of language means in a travel essay, one cannot overlook the issues of expressive syntax.

The purpose of our work is to single out the most typical syntactic means that provide expression. In our study, we refer to the works of N. Kondratenko, according to which we distinguish two basic principles of a special syntactic organization of the text: syntactic redundancy and syntactic compression.

Syntactic redundancy is characterized by the presence in the text of complicated constructions, multicomponent predicative units, the presence of compound and subordinate syntactic series. The travel essay is characterized by a series of homogeneous members of the sentence. They indicate, firstly, the abundance and variety of objects, which in turn is a measure of brightness, the exceptional nature of tourist impressions. Homogeneous predicates convey the intensity of specific sensory impressions, where the source of action is the external environment. These feelings-experiences are also an integral part of the tourist experience, and homogeneous members emphasize its completeness.

Among the types of syntactic compression we distinguish text fragmentation and syntactic lacunarity. For travelogues, fragmentation is particularly typical; it is manifested in the parceling of certain parts of the sentence.

Most often, the homogeneous members of the sentence are parcelled in the travelogues studied, that is, syntactic compression is combined with syntactic redundancy.

The emergence of an increasing number of works of the genre is of great scientific interest in terms of linguistic and discursive analysis of texts of this type, which in turn provides the prospect of further exploration in this field.

Key words: *expressiveness, syntactic redundancy, syntactic compression, compound sentence, subordinate clause, repetition, parceling, parallelism.*

УДК 811.161'373.21

І. Я. Ординська

СТРУКТУРУВАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ ДРІБНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ (НА МАТЕРІАЛІ МІКРОТОПОНІМІЇ ПІВНІЧНОЇ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ)

У статті схарактеризовано основні праці, присвячені дослідженню мікротопонімії різних регіонів України з погляду наявності термінопозначень для окремих груп дрібних денотатів; запропоновано власну термінологію та описано структуру мікротопонімікону Північної Хмельниччини.

Ключові слова: *мікротопонімія, термін, дефініція, мікрооиконім, мікрогідронім, мікрооронім, мікрохоронім.*

Постановка проблеми. Традиційним у сучасній ономастиці стало розуміння мікротопоніма як назви невеликого природного або іноді й штучно створеного денотата, яка співвідноситься із типом або особливостями іменованого об'єкта і може бути відомою як значній, так і обмеженій кількості людей. Мікротопоніми – це рухомий пласт найменувань, що перебувають найближче до апелютивів, можуть швидко виходити з ужитку, мати прозору етимологію або втрачати мотивацію, переходити в силу різних обставин з одного класу назв в інший (наприклад, поля можуть називатися *Аеродром, Ночви, Хутір*, урочища – *Діброва, Курорт, Селище*, ліси

– *Бабина гора, Жиди, Звіринець*). Тому мікротопонімам притаманні такі ознаки, як неофіційність, нестабільність, варіативність, недовговічність, ситуативність, мотивованість, вплив внутрішньомовних чинників (діалектів, особливостей орфоєпії та фонетики тощо), функціонування переважно в усному мовленні.

Мета і завдання статті. **Мета статті** – з'ясувати структуру мікротопонімікону Північної Хмельниччини. **Завдання:** проаналізувати окремі роботи (переважно автореферати дисертацій або окремі статті) з погляду наявності / відсутності в них термінології на позначення мікрооб'єктів та запропонувати власну структуру мікротопонімікону (на прикладі назв дрібних географічних об'єктів Північної Хмельниччини). Актуальність теми зумовлена тим, що мікротопонімікон регіону (Ізяславський, Полонський, Славутський і Шепетівський райони) є невід'ємним складником топонімної системи Хмельниччини і відбиває суспільно-історичне та культурне життя населення.

Аналіз останніх досліджень. Увагу науковців неодноразово привертала назви дрібних географічних об'єктів, що підтверджує низка досліджень, виконана на основі мікротопоніміконів різних регіонів України (В. Ф. Баньої – басейн річки Уж, Н. І. Бицько – Тернопільщина, Л. П. Білінська – Покуття, Н. В. Вебер – Івано-Франківщина, О. Б. Галай – Закарпаття, О. В. Заїнчовська – південно-східне Поділля, Н. І. Лісняк – Західне Поділля, Р. О. Ляшенко – Кіровоград, О. І. Михальчук – Підгір'я, В. Є. Полякова – Сімферополь, Т. І. Поляруш – Лівобережжя України, Я. О. Пура – Рівненщина, Є. О. Черепанова – Чернігово-Сумське Полісся, І. Г. Чеховський – Чернівецька область та багато ін.). Здебільшого ономасти пропонували всебічну характеристику мікронайменувань, зокрема описували структуру, дериваційні особливості, визначали семантику твірних основ і мотиваційні відношення. Проте ми не знаходимо спеціальної термінології на позначення усіх без винятку назв дрібних об'єктів.

Виклад основного матеріалу. У дисертації В. Ф. Баньої «мікротопоніми – це назви, що виникли для найменування таких географічних об'єктів, як частини населених пунктів, дороги, стежки, поля, пасовиська, урочища, ліси, ріки, потоки, джерела, озера, болота, загати, підвищення, вершини, гірські хребти, низини, урвища, кладовища, огорожені місця, різні споруди тощо» [1, с. 1].

Розмежовує за певними принципами мікротопоніми Н. І. Лісняк: «Мікротопоніми – це назви малих географічних об'єктів, до яких належать іменування природних реалій (боліт, горбів, гір, джерел, долин, шляхів, лугів, пасовищ, полів, ставків, струмків, урочищ, ярів тощо) та іменування рукотворних невеликих об'єктів (вулиць, кутків й частин села, доріг, стежок, криниць, мостів, кладовищ, хуторів)» [4, с. 1].

Близькою до попереднього є градація мікрооб'єктів, запропонована Р. О. Ляшенко, який описав особливості назв внутрішньоміських об'єктів м. Кіровограда. Кваліфікуючи мікротопоніми як «назви дрібних географічних об'єктів, створених як людиною, так і природою», науковець до першої групи відносить «назви вулиць, провулків, площ (майданів), релігійних споруд, селищ і частин міста, скверів, шляхів сполучення, будинків», а до другої – назви «на позначення природних реалій: річок, ставків, струмків, шляхів, ярів (балок), рослин (переважно довговічних дерев – дуба, сосни, верби, чагарнику), масивних жител диких птахів». Далі Р. О. Ляшенко зауважує, що «категорії мікротопонімів, які притаманні лише місту, мають власну специфіку й належать до особливого підкласу власних назв на позначення внутрішньоміських географічних об'єктів – урбанонімії» [5, с. 1]. Усі вищезазначені науковці у роботі зазначають тип іменованого об'єкта.

Водночас О. І. Михальчук, характеризуючи мікротопонімію Надвірнянського району Івано-Франківської області, разом із терміном «мікротопонім» використовує синонімічну сполуку «назви малих географічних об'єктів» [6, с. 4], але не пропонує власної дефініції і не розмежовує досліджувані групи онімів.

Лише епізодично, розглядаючи найменування малих географічних об'єктів регіону в антропоцентричному аспекті, звертає увагу на тип денотата О. І. Проць [9, с. 12–15].

Н. В. Сокіл, зосередивши увагу на сутності терміна, зауважила відмінність його трактування східнослов'янськими та західнослов'янськими ономастами [10, с. 1–2], проте далі в роботі відсутні вказівки, які саме об'єкти іменувалися.

Аналізуючи структурні різновиди мікротопонімів Радехівщини, Ю. В. Осінчук, поряд із онімом, конкретизує тип мікрооб'єкта: болото, вулиця, водний басейн, гора, дорога, зупинка, куток, криниця, ліс, поле, пасовище, річка, садок, сінокіс, ставок, урочище, хутір, цвинтар, частина села [7, с. 232–234]. Терміни на позначення вищевказаних об'єктів найменування також відсутні.

Отже, можна сказати, що науковці при описі конкретних територій переважно не розмежовують типи мікротопонімів і не використовують для них ономастичну термінологію. Тому вважаємо за необхідне схарактеризувати термінологічну базу мікротопонімії.

Структурування мікротопонімікону передбачає виокремлення різновидів власних назв дрібних географічних об'єктів на основі співвіднесеності з домінуючими класами топонімів (іноді дослідники сюди включають й інші онімні поля і підполя).

Сьогодні усталилася низка класифікацій. Н. В. Подольська чітко розмежувала основні види і підвиди топонімів, такі як *агрооніми, гідроніми (гелоніми, лімноніми, океаноніми, пелагоніми і потамоніми, а також батіоніми й інсулоніми), дромоніми, еклезіоніми, некроніми, ойконіми (астіоніми і комоніми, а також ойкодомоніми і урбаноніми), ороніми, спелеоніми, хороніми (адміністративні і природні, а також міські)* [8]. Проте частина вказаних термінопозначень не зовсім співвідноситься між собою.

В енциклопедії «Слов'янська ономастика» зазначено, що власне мікротопоніми розмежовуються на мікрогідроніми, *мікроойконіми, мікроороніми, мікрохороніми* і частину *ергонімів*, причому лише окремі із них «позначаються спеціальними термінами: гелоніми – власні назви боліт, дримоніми – власні назви лісів, лімноніми – власні назви стоячих вод (ставків, озер, сажалок), спелеоніми – власні назви природних підземних утворень та деякі інші» [12, с. 155].

«Словник української ономастичної термінології» теж пропонує достатньо чітку типологію топонімів, де виділено *гідроніми (гелоніми, лімноніми, океаноніми, пелагоніми і потамоніми), дримоніми, дромоніми, інсулоніми, мікротопоніми, ойконіми (астіоніми і комоніми), ороніми (позитивні / додатні і негативні / від'ємні), спелеоніми, урбаноніми і хороніми (адміністративні, міські і природні)* [2]. Лише окремі різновиди власних географічних назв не охоплені цією терміносистемою.

За основу для своєї статті беремо працю «Структура онімного простору української мови» М. М. Торчинського, який зробив спробу усталити ономастичну термінологію, запропонувавши власні терміни на позначення тих чи інших денотатів [11]. Підтримуємо думку автора, що «значна частина різновидів мікротопонімії (наприклад, назви струмків, ставків, криниць, колодязів тощо) має стільки диференційних особливостей у творенні та функціонуванні, що обов'язково потребує спеціальних дефініцій» [11, с. 51].

Виходячи зі сказаного вище, пропонуємо у складі мікротопонімів виокремити **мікрогідроніми** – власні назви дрібних гідрооб'єктів; **мікроойконіми** – номінації малих поселень (назви хуторів, фільварків, мисливських будиночків, лісових сторожок та інших мікропоселень або одиничних жилих об'єктів тощо); **мікроороніми** – власні назви незначних об'єктів рельєфу; **мікрохороніми** – найменування невеликих територій (серед таких пропріативів додатково можна виділити назви внутрішньоміських і внутрішньосільських денотатів із просторовою семантикою – **урбаноніми** та **пагоніми**).

Отже, до переліку власних назв дрібних географічних об'єктів Північної Хмельниччини включено чотири блоки мікротопонімів.

1) **МІКРООЙКОНІМИ** – назви хуторів, фільварків, висілків, присілків тощо. Велика кількість таких поселень була зафіксована у XIX – першій третині XX ст., що пояснюється наявністю детальних списків поселень. Проте адміністративно-територіальні реформи, переписи населення в радянський період стабілізували кількісну картину ойконімікону північної Хмельниччини, і з обліку населених пунктів було знято всі малодвірні поселення [3, с. 6]. Тому в структурі досліджуваного нами мікроойконімікону ми схарактеризуємо номінації висілків, колоній, присілків, посілків, призагоспів, фільварків, хуторів (без їхнього детального розмежування, оскільки сьогодні важко встановити тип денотата): *Барський Луг, Жинського, Лісок, Соколище*.

Проте в окремих випадках у джерелах зазначався тип поселення, іноді варіанти назв, тому такі складники найменувань ми також подаємо: в Ізяславському районі: *Лебасова Долина* (хутір); *Нечаївський Костельний* (*Нечаївка, Нечаївський*) (фільварок); *Припутні* (призагосп); у Полонському районі: *Висілок при с. Коханівка; Добролозька* (ферма); *Друженський над рікою* (посілок); у Шепетівському районі: *Гриців* (фільварок); *Лучницька* (корчма); *Ришньові* (*Решневеччина, Решневі Гаї*) (хутори).

Іноді варіанти мікроойконімів вказують на процес адміністративно-територіальної трансформації денотатів: *Аннопільський хутір* (Фільварок *Аннопіль*); *Досинський Призагосп* (Хутір *Досин*); *Хвоцівка* (Артіль *Хвоцівка*) (все зафіксовано у Славутському районі).

2) **МІКРОГІДРОНІМИ**. Усі гідроніми М. М. Торчинський запропонував поділити на **екстрагідроніми** (назви відкритих, тобто зовнішніх, водних просторів) та **інтрагідроніми** (назви закритих, тобто внутрішніх, водних об'єктів), у складі останніх – **флуітоніми** (найменування проточних вод) і **стагنونіми** (найменування стоячих вод) [11, с. 164–165]. Зауважимо, що екстрагідроніми у мікрогідронімії Північної Хмельниччини не зафіксовані.

Досліджуваний регіон представлений такими флуітонімами, як **потамоніми** (назви річок) і **ривулоніми** (номінації струмків), епізодично – **версулонімами** (найменуваннями заокруглень, вигинів річки чи струмка), **вертексонімами** (номінаціями вирів), **дельтонімами** (назвами дельт, рукавів, заводей), **катарактонімами** (найменуваннями водоспадів і порогів) і **рівонімами** (назвами каналів).

Стагنونімами є **гелоніми** (номінації боліт і заболочених місць), **лімноніми** (назви озер), **піскіноніми** (найменування ставків, водосховищ та інших штучно створених водойм), **путеоніми** (назви впорядкованих криниць), **фонтаноніми** (номінації фонтанів і каскадів) та **фонтікулоніми** (назви джерел і копанок) [11, с. 166–167].

Безперечно, окремі гідроніми не є мікротопонімами (наприклад, річки *Горинь* і *Случ* мають довжину відповідно 659 км і 451 км, тому їх можна кваліфікувати, принаймні, як мезономіації), проте таких пропріальних одиниць – мінімальна

кількість, і вони реально не впливають на загальні показники, які характеризують особливості мікрогідронімів.

Водночас до цієї категорії відносимо назви річок (приток), відомі лише на обмеженій території, тобто в окремому селі, районі, у Хмельницькій або й у сусідніх областях (наприклад, у Житомирській або Рівненській).

Як зразки мікрогідронімів наведемо назви річок і струмків (*Бездна, Новачка, Поганка, Чизла*), озер і ставків (*Бейжове озеро, Понінківський став, Попова загородь, Став (Мирутинський став, Став на Жарисі)*), боліт (*Гонтове болото, За Давидихою, Руда долина, Торф'яник*), криниць (*Адамова криниця, Гані Борисової, Криничка, Панська*) і джерел (*Безодня, Джерело в сосонках, Мінеральне джерело, Три струмки*).

3) **МІКРООРОНІМИ**. Сьогодні в топоніміці відсутня вичерпна й однозначна класифікація найменувань об'єктів рельєфу. Як зазначає М. М. Торчинський, «у цьому групуванні, по-перше, не дотримано вимоги щодо наявності чогось спільного у денотатах назв (об'єднуються об'єкти природного і штучного походження, на кшталт рівнин і залізниць або островів і верфей). По-друге, значна частина назв (наприклад, півостровів, лісів, городів тощо) повинна бути віднесена до хоронімів, оскільки тут чітко простежується домінантна сема «територія». По-третє, не завжди можна розрізнити окремі типи найменувань (на зразок: *назви полів, назви огорожених ділянок і назви городів*). По-четверте, у сучасній ономастиці для більшості денотатів уже наявні відповідні терміни (наприклад, *дримоніми* – назви лісових насаджень, *спелеоніми* – назви печер і гротів, *інсулоніми* – назви островів тощо)» [11, с. 78–79].

Таким чином, досліджуваний регіон представлений такими групами **плюс-оронімів**, як *тумулусоніми* – власні назви горбів, пагорбів, курганів та інших невеликих підвищень, *атероніми* – власні назви насипів і валів та *ремігатіоніми* – власні назви гребель і дамб. Із-поміж **мінус-оронімів** виділяємо *препунтоніми* – власні назви круч, обривів, крутосхилів, урочищ (під урочищем тут розуміємо саме круте місце, обрив, кручу), *каньйононіми* – власні назви каньйонів, глибоких ярів і долин. **Нуль-ороніми** представлені лише **планонімами** – найменування власне рівнин, долин, особливо якщо вони протиставляються хвилястій поверхні [11, с. 160–161].

Зважаючи на це, до мікрооронімів північної Хмельниччини відносимо назви горбів, курганів, могил, долин, западин (*Дяковий горб, Могильник, Скіфські кургани, Чорний кар'єр*).

4) **МІКРОХОРОНІМИ**. Ця група найменувань є найбільш чисельною в регіоні, тому й потребує значної деталізації. Тут виділяємо *віоніми* (назви шляхів сполучення поза населеними пунктами), *ойкохороніми* (найменування об'єктів, що знаходяться всередині поселень (сільського типу – *пагоніми*, міського – *урбаноніми*), і *територіоніми* (власні назви територій), зокрема *адміністратоніми* (номінації офіційно визнаних адміністративно-територіальних одиниць), *натуралоніми* (назви територіальних одиниць, які виникли природним шляхом), *сильвоніми* (найменування лісових або фруктових насаджень) і *гідротериторіоніми* (назви земної поверхні, оточеної водою).

Як віоніми кваліфікуються *дромоніми* (найменування доріг, причому фіксуються лише *авто-* і *локодромоніми* – назви автомобільних трас і залізниць), рідко – *лімоніми* (номінації стежок), *понтоніми* (назви мостів) і *траєктіоніми* (найменування переїздів і переходів) [11, с. 153–155]: *Бамівська дорога, Корець – Славути – Антоніни (На Корець, На Ізяслав, На Славути)* (автодорога), *Рижка дорога, Шепетівка – Новоград-Волинський* (залізниця).

Годоніми, агороніми та кварталоніми (відповідно назви вулиць, площ і мікрорайонів, кварталів, кутків) можуть бути складниками як урбанонімів, так і пагонімів. Це найбільш поширений тип мікротопонімів [11, с. 155–156]. Зокрема, на території Північної Хмельниччини зафіксовано 2 311 назв вулиць і площ (*Базарна, Б. Хмельницького, Восьмого березня* (провулок), *Щаслива*), причому засвідчено високу динаміку таких пропріальних одиниць насамперед через ідеологічні мотиви. Натомість кварталоніми як неофіційні номінації зазнають менших трансформацій: *Бойків куток, Зацарква, Село, Шанхай-2*.

Здебільшого лише в селах фіксуються **агрооніми** (назви полів), **гортоніми** (найменування присадибних сільських ділянок), **пастіоніми** (назви пасовищ) і **фенісиціоніми** (номінації сінокосів); у містах – **меморіалоніми** (назви меморіальних комплексів і пам'ятних місць) та **віваріоніми** (найменування зоопарків): в селах і містах – **некроніми** (назви місць поховань), **рекрементоніми** (номінації смітників та інших рекреаційних територій) і **сенулкроніми** (найменування окремих поховань) [11, с. 155–156].

Агрооніми переважно є неофіційними номінаціями, що зумовлює незначну кількість варіантних найменувань: *Біля вишки, Лабунщина, Модестівське поле, Цілина*.

Натомість для ідентифікації інших об'єктів, як названих вище, так і деяких інших, пропонуємо термін **трактонім** (подібні лексеми є в багатьох європейських мовах, починаючи з латинської) – власна назва урочища, яким вважається територія, певним чином відмінна від інших ділянок навколишньої місцевості, або група однорідних ділянок природи, відокремлена більш-менш чіткими природними або антропогенними межами: *Березина, Карпове урочище, Піщанка, Третій Укіп*.

Із-поміж сильвонімів варто виокремити **дримоніми** (власні назви лісів), **дендроніми** (назви парків), **конфрагоніми** (найменування заростів, хащ, лозняків тощо), **плантаріоніми** (власні назви лісових і плодкових розсадників) і **помаріоніми** (номінації садів) [11, с. 151–152]. Зокрема, нами вже описані дримоніми (*Великий ліс, Запуст, Ліс (Перемиський ліс), Хоровецина*); номінації парків, садів та заказників ми об'єднали в одну групу через їхню незначну відмінність у назвотворенні (*Колгоспний, Завадське, Сосновий бір* (заказник), *Шепетівський дендрологічний парк*).

Адміністратоніми представлені лише **районімами** – власними назвами районів, волостей, об'єднаних територіальних громад і сільських рад, усі вони складаються з ад'ектоніма та адміністративно-господарського терміна (*Білогородська волость, Воробіївська сільська рада, Ганнопільська об'єднана територіальна громада, Шепетівський район*), і включення їх до складу мікротопонімів спричинене лише активним використанням таких онімів із метою локалізації денотатів інших мікротопонімів.

Висновок. У цілому мікротопонімія досліджуваного регіону – це 7 116 власних географічних назв, із яких 5 983 – основні, а 1 133 – варіантні. Коефіцієнт стабільності мікротопонімії – 1,109, тобто практично кожен десятий денотат має паралельне найменування.

Таким чином, у структурі мікротопонімікону Північної Хмельниччини можна виокремити мікроойконіми, мікрогідроніми, мікроороніми та мікрохороніми із низкою підвидів найменувань дрібних об'єктів. У зв'язку з відсутністю в більшості досліджень окремих термінів для іменування тих чи інших денотатів ми запропонували для використання низку топотермінів.

Перспективу дослідження вбачаємо в детальній і всебічній характеристиці зафіксованих груп мікротопонімів.

Список використаної літератури

1. Баньої В. Ф. Мікротопонімія басейну річки Ужа (на матеріалі українських говірок Закарпаття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Вероніка Федорівна Баньої ; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2009. – 23 с. ; Banoi V. F. Mikrotoponimiia baseinu richky Uzha (na materialі ukrainskykh hovirok Zakarpattia) : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Veronika Fedorivna Banoi ; Prykarpatskyi natsionalnyi universytet imeni Vasyliia Stefanyka. – Ivano-Frankivsk, 2009. – 23 s.
2. Бучко Д. Г. Словник української ономастичної термінології / Д. Г. Бучко, Н. В. Ткачова. – Харків : Ранок-НТ, 2012. – 256 с. ; Buchko D. H. Slovnyk ukrainskoi onomastychnoi terminolohii / D. H. Buchko, N. V. Tkachova. – Kharkiv : Ranok-NT, 2012. – 256 s.
3. Герета Н. М. Ойконімія північної Хмельниччини : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Наталія Миколаївна Герета ; Національний університет імені М. Драгоманова. – Київ, 2004. – 20 с. ; Hereta N. M. Oikonimiia pivnichnoi Khmelnychchyny : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Nataliia Mykolaivna Hereta ; Natsionalnyi universytet imeni M. Drahomanova. – Kyiv, 2004. – 20 s.
4. Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Наталія Іванівна Лісняк ; Ужгородський національний університет. – Ужгород, 2004. – 20 с. ; Lisniak N. I. Mikrotoponimiia Zakhidnoho Podillia : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Nataliia Ivanivna Lisniak ; Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet. – Uzhhorod, 2004. – 20 s.
5. Ляшенко Р. О. Мікротопонімія Кіровограда : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Роман Олександрович Ляшенко ; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2008. – 21 с. ; Liashenko R. O. Mikrotoponimiia Kirovohrada : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Roman Oleksandrovych Liashenko ; Kharkivskyi natsionalnyi universytet imeni V. N. Karazina. – Kharkiv, 2008. – 21 s.
6. Михальчук О. І. Мікротопонімія Підгір'я : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Оксана Іванівна Михальчук ; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ, 1998. – 16 с. ; Mykhalchuk O. I. Mikrotoponimiia Pidhiria : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Oksana Ivanivna Mykhalchuk ; Instytut movoznavstva im. O. O. Potebni. – Kyiv, 1998. – 16 s.
7. Осінчук Ю. Структурні типи мікротопонімів Радехівщини (двослівні, багатослівні та прийменникові мікротопоназви) / Ю. Осінчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. : Мовознавство. – 2017. – № 1 (27). – С. 231–234 ; Osinchuk Yu. Strukturni typu mikrotoponimiv Radekhivshchyny (dvoslivni, bahatoslivni ta prymennykovi mikrotoponazvy) / Yu. Osinchuk // Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka. Ser. : Movoznavstvo. – 2017. – № 1 (27). – S. 231–234.
8. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Н. В. Подольская. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Наука, 1988. – 192 с. ; Podolskaya N. V. Slovar russkoy onomasticheskoy terminologii / N. V. Podolskaya. – 2-e izd., pererab. i dop. – Moskva : Nauka, 1988. – 192 s.
9. Проць О. І. Мікротопонімія півночі Львівської області : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Оксана Ігорівна Проць ; Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2011. – 21 с. ; Prots O. I. Mikrotoponimiia

pivnochi Lvivskoi oblasti : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Oksana Ihorivna Prots ; Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka. – Lviv, 2011. – 21 s.

10. Сокіл Н. В. Мікротопонімія Сколівщини : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 / Наталія Василівна Сокіл ; Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2007. – 20 с. ; Sokil N. V. Mikrotoponimiia Skolivshchyny : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / Nataliia Vasylivna Sokil ; Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka. – Lviv, 2007. – 20 s.

11. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : моногр. / М. М. Торчинський. – Хмельницький : Авіст, 2008. – 550 с. ; Torchynskiy M. M. Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy : monohr. / M. M. Torchynskiy. – Khmelnytskyi : Avist, 2008. – 550 s.

12. Słowiańska onomastyka. Encyklopedia / pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko, A. Cieślukowej przy współ J. Dumy. – Warszawa–Kraków : Wyd-wo Naukowe Warszawskie, 2002–2003. – Т. 1–2.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2018.

I. Ordynska

STRUCTURING OF PROPER NAMES OF SMALL GEOGRAPHIC OBJECTS (BASED ON THE MATERIAL OF THE MICROTOPYNYMY OF THE NORTHERN KHMELNYTSKY REGION)

The article deals with the main works devoted to the microtoponymy study of Ukraine different regions in terms of the terminology availability for individual groups of small denotats; our own terminology was proposed and the microtoponymy structure of the Northern Khmelnytsky region was described.

Microtoponyms is a moving layer of names that are closest to the appellatives, can be quickly out of use, have a transparent etymology or lose motivation, pass through various circumstances from one class of names to another.

The purpose of the article is to analyze individual works from the point of view of the presence / absence of terminology in them in the definition of microobjects and to propose their own microtoponymy structure (for example, the names of small geographical objects of the Northern Khmelnytsky regions – Izyaslavsky, Polonsky, Slavutsky and Shepetyvsky).

The basis for our article is the work «The Structure of the onym field of the ukrainian language» by M. M. Torchinsky, who attempted to validate the onomastic terminology offering his own terms for the denotation of certain denotats. We support the author's opinion that «a large part of the varieties of microtoponymy (for example, the names of streams, ponds, wells etc.) has so many differential features in the creation and functioning that it necessarily requires special definitions».

Microtoponymy of studied region is 7,116 proper geographical names (5983 are the main ones and 1133 are alternative). The coefficient of microtoponymy stability is 1,109, almost every tenth denotat has a parallel name.

In the microtoponymy structure of the Northern Khmelnytsky region we outline microplacenames, microhydronyms, microoronyms and mikrohoronyms with a number of subspecies of small objects. Because of lack of individual terms in the majority of studies to denominate certain denotats, we proposed to use a number of topoterms. The prospect of the study is seen in the detailed and comprehensive description of the fixed groups of microtoponyms.

Key words: *microtoponymy, term, definition, microplacenames, microhydronym, microoronym, mikrohoronym.*